

МОНГОЛЫН ХАНГЛАЙДИНГ, ПАРАГЛАЙДИНГИЙН НИЙГЭМЛЭГ
ПАРАГЛАЙДЕРЫН НИСГЭГЧИЙН ТҮВШИН ТОГТООХ, ҮНЭМЛЭХ ОЛГОХ
ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмаар “Монголын Ханглайдинг, Параглайдингийн Нийгэмлэг” /цаашид МХПН гэх/-ийн гишүүд, параглайдерын нисгэгчдийн ур чадварын түвшинг тогтоох, үнэлгээ хийх, нисгэгчийн үнэмлэх шинээр болон шинэчлэн олгохтой холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 1.2. МХПН-ийн гишүүн клубийн нисгэгчид болон гишүүн хувь хүн энэхүү журмын дагуу ур чадварын түвшингээ тогтоолгон, нисгэгчийн үнэмлэх авч болно. 6 сараас дээш хугацаагаар идэвхгүй байгаа нисгэгч ур чадварын буюу түвшин тогтоох шалгалт дахин өгч, нисгэгчийн үнэмлэхээ шинэчлэн авна.
- 1.3. Монгол Улсад агаарын чөлөөт нислэг үйлдэх нисгэгч бүрээс ур чадварын түвшинг нь илэрхийлэх нисгэгчийн үнэмлэх заавал авсан байхыг шаардана. Энэхүү шаардлага нь Монгол Улсын ИНЕГ-аас Иргэний Нисэхийн Дүрэм-149 болон агаарын орон зай, чөлөөт нислэгийг зохицуулдаг бусад дүрэм, журмуудтай нийцсэн болохыг МХПН батална.

ХОЁР. НИСГЭГЧИЙН ТҮВШИН ТОГТООХ

- 2.1. Эхлэн суралцагч болон шинэ нисгэгчийн түвшинг тухайн нисгэгчийн сургагч багш, харьяалагдаж буй клуб нь тогтоож болно. Ингэхдээ Хавсралт 1 буюу “Параглайдерын нисгэгчийн түвшин тогтоох үнэлгээний систем”-ийн “Р1-эхлэн суралцагч” ба “Р2- шинэ нисгэгч” шатлалд заасан мэдлэг, ур чадварын шалгууруудыг баримтлан бичгийн шалгалт, ур чадварын үнэлгээг хийж, Хавсралт 2-т байгаа Үнэлгээний хуудсыг нягт нямбай, үнэн зөв бөглөн МХПН-д ирүүлнэ.
- 2.2. Дунд болон ахисан шатны нисгэгчийн түвшинг МХПН-ээс томилсон шалгалтын комисс бүрдэж, бичгийн шалгалт болон ур чадварын шалгалт (хамтдаа Түвшин тогтоох шалгалт) авсны үндсэн дээр тогтооно. Хавсралт 1 буюу “Параглайдерын нисгэгчийн түвшин тогтоох үнэлгээний систем”-ийн “Р3-дунд шатны нисгэгч” ба “Р4- ахисан шатны нисгэгч” шатлалд заасан мэдлэг, ур чадварын шалгууруудыг баримтлан бичгийн шалгалт, ур чадварын үнэлгээг хийж, нислэгийн бүртгэл (log) болон Хавсралт 2-т байгаа Үнэлгээний хуудсыг нягт нямбай, үнэн зөв бөглөнө. Шалгалтын комисс 3-аас доошгүй хүний бүрэлдхүүнтэй байх бөгөөд комиссын 2/3-ын саналаар “Тэнцсэн”, эсвэл “Тэнцээгүй” гэсэн үнэлгээг өгнө.

- 2.3. Мастер нисгэгчийн түвшинг ахисан шатны сургалт явуулдаг сургагч багш, ажиглагч, шалгагч 3 хүний тодорхойлолт болон нислэгийн бүртгэл (log)-ийг МХПН-ээс томилсон Шалгалтын комисс магадлан үзэж, МХПН-ийн Удирдах зөвлөлөөр хэлэлцэн шийдвэрлэнэ. Ингэхдээ Хавсралт 1 буюу “Параглайдерын нисгэгчийн түвшин тогтоох үнэлгээний систем”-ийн “P5-Мастер нисгэгч” шатлалд заасан бүх шаардлагуудыг ханган биелүүлсэн эсэхийг шалгаж, оноогоор дүгнэнэ. Хэрэв уг комисс зэрэг олгохоос татгалзвал, тухайн нисгэгч/клуб МХПН-ийн Удирдах зөвлөлд бичгээр өргөдөл гаргаж болно. Удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүний 2/3-ийн саналаар шийдвэрлэнэ.
- 2.4. Шалгалтын комиссын бүрэлдэхүүнд олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн лицензтэй сургагч багш, дасгалжуулагч, хөндлөнгийн ажиглагч нар багтсан байна. Зарим нисгэгч нар хөндлөнгийн ажиглагчаар томилогдож болох бөгөөд тэд өөрийн түвшнээс дээгүүр түвшний бичгийн шалгалт, ур чадварын үзлэгийг явуулахад туслах шалгагч маягаар оролцож болно. Мөн өөрийн нэгэнт эзэмшсэн шатны ур чадварыг дүгнэхэд шалгагчаар оролцож болно.
- 2.5. Түвшин тогтоох шалгалт жилд 2 удаа явагдах бөгөөд МХПН-ээс шалгалтын товыг тогтоож, комиссыг бүрдүүлэн, шалгалт болохоос нэг сарын өмнө клубүүдэд албан бичгээр мэдэгдэх, мөн МХПН-ийн вэбсайт, олон нийтийн сүлжээ болон бусад хэрэгслээр түгээнэ. Клубүүд шалгалт болохоос 7 хоногийн өмнө Түвшин тогтоох шалгалтанд орох нисгэгчдийнхээ нэрсийг Шалгалтын комисст ирүүлнэ.

ГУРАВ. ҮНДЭСНИЙ НИСГЭГЧИЙН ҮНЭМЛЭХ ОЛГОХ

МХПН нь нисгэгчийн үнэмлэхийг дараах байдлаар олгоно. Үүнд:

- 3.1. Энэхүү журмын 2.1.-2.5-д заасны дагуу “Параглайдерын нисгэгчийн түвшин тогтоох үнэлгээний систем”-ийн аль нэг шатны шалгуурыг хангаж, мэдлэг, ур чадварын үнэлгээ хийлгэсэн нисгэгч нарт нисгэгчийн үнэмлэх шинээр болон шинэчлэн авах эрх үүснэ.
- 3.2. Үнэмлэх авах эрх үүссэн нисгэгч нар Хавсралт 3-т байх Өргөдлийн маягтыг бөглөж, түүний арын нүүрэнд байх МХПН болон түүний гишүүн байгууллагуудыг Хариуцлагаас чөлөөлөх тухай мэдэгдлийг сайтар уншиж танилцсаны дараа гарын үсэг зурна.
- 3.3. Үнэмлэх шинээр болон шинэчлэн авах өргөдлийн хамт мэдлэг, ур чадварын үнэлгээний хуудас, нислэгийн бүртгэл, нэг хувь цээж зургийг харьяалагддаг клубээрээ дамжуулан МХПН-ийн нарийн бичгийн даргад ирүүлнэ.
- 3.4. Гадаад улс оронд параглайдерын нисгэгчийн сургалтанд хамрагдаж түвшингээ тодорхойлуулсан, тухайн улсаас нь олгосон хүчин төгөлдөр нисгэгчийн үнэмлэхтэй Монгол Улсын иргэн тухайн түвшиндээ үндэсний нисгэгчийн үнэмлэх авах бол түвшин тогтоолгохгүйгээр өргөдлөө хувиараа болон клубээрээ дамжуулан МХПН-ийн нарийн бичгийн даргад ирүүлнэ.

Харин түвшингээ ахиулж, P3 шатнаас дээш түвшний үнэмлэх авах бол Түвшин тогтоох шалгалт заавал өгнө.

- 3.5. Нисгэгчийн үнэмлэх буюу англиар “National Pilot License” гэж нэрлэгдэх үнэмлэхийн загварыг (Хавсралт 4) МХПН-ийн Удирдах зөвлөл батална. Олон улсад зөвхөн FAI-н IPPI картын хамт байх тохиолдолд хүчинтэй байна. Англи, монгол хоёр хэлээр тухайн нисгэгчийн хувийн мэдээлэл, нисгэгчийн ур чадварын түвшин, тусгай чадварыг олон улсад хэвшсэн байдлаар үсэг, тоо хослуулан тэмдэглэсэн байна.

ДӨРӨВ. БУСАД

- 4.1. Нисгэгчийн үнэмлэхийг хуурамчаар үйлдэх, дамжуулж хэрэглэхийг хориглоно. Хэрэв ийм үйлдэл гаргасан бол хуулийн хариуцлага хүлээнэ.
- 4.2. Нисгэгчийн үнэмлэхийг хаяж үрэгдүүлсэн тохиолдолд харьяалсан клуб болон МХПН-д мэдэгдээд, шинэчлэн авах өргөдлөө клубээрээ дамжуулан МХПН-д ирүүлнэ.
- 4.3. Үнэмлэх олгох/шинэчлэн олгохтой холбоотой зардлыг өргөдөл гаргагч төлнө.

БАТАЛСАН:

МХПН-ийн Удирдах Зөвлөлийн гишүүд

П. Болд _____

А. Батдаваа _____

Ч. Мөнгөнжигүүр _____

Б. Энхжин _____

Г. Буян – Өлзий _____

МОНГОЛЫН ХАНГЛАЙДИНГ, ПАРАГЛАЙДИНГИЙН НИЙГЭМЛЭГ
ПАРАГЛАЙДЕРЫН НИСГЭГЧИЙН ТҮВШИН ТОГТООХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ СИСТЕМ (ТТҮС)

Зорилго

Параглайдерын нисгэгчийн түвшин тогтоох үнэлгээний систем (ТТҮС) нь параглайдингийн спортоор хичээллэж буй суралцагч, нисгэгч, тамирчдын мэдлэг, туршлага, ур чадварын бодит түвшинг тогтоон, тэдэнд нисгэгчийн үнэмлэх (National pilot license) олгоход хэрэглэгдэнэ.

Үндэсний нисгэгчийн үнэмлэх нь нисгэгчийн хувьд өөрийн туршлага болоод ур чадварыг батлах хамгийн эхний бөгөөд энгийн арга нь юм.

Гадаад улс оронд нисэхэд FAI-н IPPI карт нь зөвхөн Үндэсний нисгэгчийн үнэмлэхийн хамт хүчинтэй байдаг бөгөөд нислэг үйлдэх зөвшөөрөл олгох эрх бүхий талбайн менежер, зааварлагч, зохицуулагч нарт тухайн нисгэгчийн туршлага, чадварын түвшинг шалган баталгаажуулах боломжийг олгодог.

Ерөнхий тайлбар

Энэхүү үнэлгээний системийг FAI-н SafePro Para буюу “Параглайдингийн аюулгүй ажиллагаа, сургалтын хөтөлбөр”-т үндэслэн, параглайдингийн спорт хөгжиж төлөвшсөн бусад орнуудын ижил төстэй системүүдийг харьцуулан, мөн манай улсад уг спорт хөгжиж буй өнөөгийн төлөв, чиг хандлага болоод нисгэгчдийн ур чадвар, төлөвшлийн байдал зэргийг харгалзан үзсний үндсэн дээр боловсруулав.

Нисгэгч нарт ахиц дэвшлээ хянаж, зөв тодорхойлж, хэмжиж байх боломжийг олгохын тулд МХПН энэхүү 5 шатлалт Түвшин тогтоох үнэлгээний системийг боловруулсан бөгөөд шат тус бүрээр суралцагч болон нисгэгчдийн эзэмшсэн байвал зохих мэдлэг, туршлага, ур чадварыг нарийвчлан тодорхойлж, хэмжиж болохуйц байдлаар оруулсан байна.

Өнөөгийн сургалтын чиг хандлага нь ерөнхийдөө “алхам алхмаар” ахих зарчимд суурилж байгаа бөгөөд газрын бэлтгэлээс эхлээд аажмаар нам өндрөөс гараа үйлдэх, бэлтгэл хийж буй хярын өндрийг бага багаар ахиулах, нислэгийн уртыг хэдхэн секундээс минут руу шилжүүлэх гэх мэтээр ахиц гаргахад чиглэгдэж байна. Суралцагч үндсэн ур чадваруудыг тодорхой дарааллын дагуу эзэмших бөгөөд өмнөх сурсан дээр дараагийнх нь суурилах замаар ахиц дэвшил гарч, суралцагчийн өөртөө болон далавч хэрэгсэлдээ итгэх итгэл нэмэгдэн, арай илүү сорилт бүхий нөхцөлд нисэх чадвар эзэмшинэ. Энэхүү сурах үйл явц хэзээ ч зогсох ёсгүй. Хэдэн арван жилийн туршлагатай Мастер түвшний нисгэгчид хүртэл суралцсаар байдаг.

Шатлал

(P1) Эхлэн суралцагч

А. Ерөнхий шаардлага – Эхлэн суралцагч нь сургагч багшийн шууд удирдлаган дор, тогтоосон хязгаарлалтын хүрээнд нислэг үйлдэн, дадлага хийж, үндсэн мэдлэг, үр чадваруудыг эзэмшсэн байна. Мөн энэхүү МХПН-ийн ТТҮС болон зөвлөмж болгож буй хязгаарлалтуудын талаар ойлголттой байна.

Б. Эхлэн суралцагч нь дараах даалгавруудыг биелүүлэн, биеэр үзүүлэх чадвартай байна. Үүнд:

1. Газрын бэлтгэлийн үндсэн хичээлийг дүүргэх;
2. Далавч, суудлаа дэлгэх, холбох, нислэгийн өмнөх үзлэг хийх;
3. Гараа хийхийн өмнө далавчаа удирдах, хяналтанд байлгах;
4. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах;
5. Бие даан гараа үйлдэх. Ингэхдээ:
 - а. Далавчаа зөөлөн, итгэлтэй босгох, гүйх
 - б. Гараа үйлдэх үедээ далавчаа хянах
 - в. Чиглэлээ хянах
 - г. Гүйлтээс нислэг рүү зөөлөн шилжих
6. Агаар дахь хурдаа мэдэрч, хянах. Ингэхдээ:
 - а. Агаар дахь тогтмол хурд
 - б. Урьдчилан сонгосон газардах талбайг чиглэсэн жигд, шулуун нислэг
 - в. Хөл дээрээ, салхины эсрэг аюулгүй, зөөлөн газардалтбүхий 2 нислэг, мөн:
 - а. Далавч хянах, удирдах мэдлэгээ харуулахын сацуу агаар дахь хурдаа итгэлтэйгээр, бага зэрэг өөрчлөх
 - б. Удирдлагын хяналтаа алдахгүйгээр агаар дахь хурдаа зөөлөн ихэсгэж, багасгах
 - в. Хөл дээрээ, салхины эсрэг аюулгүй, зөөлөн газардах чадваруудаа харуулахуйц 2 нислэг тус тус үйлдсэн байна.
7. Тухайн нислэгийн байршил дахь
 - а. салхины чиглэл
 - б. салхины хурд
 - в. газар нутгийн тогтоц
 - г. бартаа саадзэрэг нь нислэгт хэрхэн нөлөөлж болохыг таньж, ойлгох чадвартай байх;

8. Нислэг бүртээ газардсаны дараах үйлдлүүдийг зөв дарааллаар хийж сурсан байх. Үүнд:

- а. далавчаа унтраах
- б. далавчаа идэвхгүй болгох
- в. нислэгийн хөдөлгөөнийг анхаарах
- г. газардах талбайгаас далавчаа холдуулах
- д. далавчаа биеэсээ салгах

9. Далавч хэрэгслээ зөв эвхэх, хадгалах, арчлах тухай ойлголттой байх;

10. Тухайн шатандаа тохирсон мэдлэг, мэдээлэл, нөхцөл байдлыг зөв үнэлэх, дүгнэх чадвартай байх;

11. Анхан шатны бичгийн шалгалтанд тэнцсэн байх;

В. Эхлэн суралцагчид тавих хязгаарлалтууд:

1. Зөвхөн дээр дурдсан анхан шатны бүх чадварыг бүрэн эзэмшсэний дараа, мөн үүсч болзошгүй асуудал, аюултай нөхцөл байдлыг бүрэн ойлгож ухамсарласны дараа энэ хязгаарлалтуудыг давах ёстой.

2. Бүх нислэг зөвхөн МХПН-ийн гэрчилгээтэй сургагч багшийн шууд удирдлаган доор хийгдэнэ.

3. Зөвхөн 3 м/с болон түүнээс бага хурдтай, жигд салхитай үед нислэг үйлдэнэ.

4. Зөвхөн 3:1-4:1 (18° – 14°) налуутай хяраас, хөл дээрээс гараа үйлдэнэ.

5. Төлөвлөсөн нислэгийн зам аль ч тал руугаа 60° -ын дотор ямар ч бартаа саадгүй, нисгэгч гарааны шугамаас газардах талбай хүртэл маневр хийлгүй шулуун нисч, газардах талбайг өнгөрч нисэхээргүй нөхцөл бүрдсэн үед л гараа үйлдэнэ.

6. Зөвхөн өөрийн үр чадварын түвшинд тохирсон байршилд нислэг үйлдэнэ.

7. Зөвхөн суралцагч болон шинэ нисгэгчид тохирно гэж үйлдвэрлэгчээс зөвлөсөн далавчаар нислэг үйлдэнэ.

(P2) Шинэ нисгэгч

А. Ерөнхий шаардлага – Шинэ нисгэгч нь сургагч багшийн шууд удирдлаган дор, тогтоосон хязгаарлалтын хүрээнд нислэг үйлдэх дадлага хийж, үндсэн мэдлэг, үр чадваруудыг эзэмшсэн байна. Мөн энэхүү МХПН-ийн ТТҮС болон зөвлөмж болгож буй хязгаарлалтуудын талаар ойлголттой байна.

Түүнээс гадна, анхан шатанд эзэмшсэн байвал зохих бүх мэдлэг, үр чадваруудыг хангалттай харуулахын сацуу бүх нислэгээ урьдчилан төлөвлөж, сургагч багштайгаа ярилцан, зөвшөөрөл авсан байх ёстой.

Б. Шинэ нисгэгч дараах даалгавруудыг биелүүлэн, биеэр үзүүлэх чадвартай байна. Үүнд:

- 1. Бүртгэл (log) хөтлөх. Ингэхдээ:

а. Хамгийн багадаа 8 цагийн онолын хичээлд суусан байх (цаг агаар, гараа, аюултай шинж тэмдгүүд, газардалт, суулт (approach), тоног төхөөрөмжүүд, нислэгийн байршил тус бүрийн онцлог г.м)

б. Хамгийн багадаа 35 удаа нислэг үйлдсэн байх (зөв суулт, газардалт хийх техникийг бүрэн эзэмшсэнээ харуулах)

в. Хамгийн багадаа 7 өдөр нислэг үйлдсэн байх

2. Биеэр үзүүлэх ёстой мэдлэг, үр чадварууд

а. Далавч, суудал, нөөц шүхрийг дэлгэх, нислэгийн өмнөх үзлэг хийх

б. Тухайн байршлын ерөнхий нөхцөл байдал, нислэгийн төлөвлөгөө, зам, салхины урсгалын хувьд зайлсхийх ёстой хэсгүүд, мөн зай барих ёстой бартаа саадын талаар найдвартай дүн шинжилгээ хийж чаддаг байх

в. 5 удаа дараалан урагш (forward) гараа үйлдэхээр далавчаа босгох, ингэхдээ далавчаа харж шалгах техник

г. 5 удаа дараалан эргэх (reverse) гараа үйлдэхээр далавчаа босгох, зөв унтраах техник

д. Жигд салхинд 2 минутын турш далавчаа дээрээ тогтоож, удирдах техник

е. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах арга барилыг нислэг бүрт үзүүлэх

ё. Агаар дахь хурдаа бага зэрэг өөрчлөх, чиглэлээ өөрчлөхгүйгээр хамгийн бага хэмжээнд шумбах техник

ж. Нислэгийн үед өндөр алдуулахын тулд далавчаа аюулгүй бөгөөд маш бага хэмжээгээр хааж, (Ингэхдээ далавчийг унтрах хэмжээнд хүртэл ХЭЗЭЭ Ч ХААХГҮЙ) дараа нь чиглэлээ өөрчлөхгүйгээр агаар дахь хэвийн хурд руу зөөлөн шилжих техникийг харуулах.

з. Төлөвлөсөн замын дагуу, чиглэлээ 90° -аар өөрчлөх "S" эргэлтүүд хийн нислэг үйлдэх. Ингэхдээ салхины эсрэг нисч байгаад чиглэлээ 45° -аас бага эргэж өөрчлөхгүй. Эргэлтүүд зөөлөн, агаар дахь хурдыг тооцсон байхаас гадна шүлүүн чиглэлд хөл дээр, аюулгүй газардах боломжтой байх.

и. Далавчны давших хурд, давшилтын өнцөг өөр өөр байх үед хоёр тал руугаа 180° эргэлт хийх техник

й. 360° эргэлтийг яаж аюулгүй гүйцэтгэх, эрсдлийн хүчин зүйлс болон шийдвэр гаргах үйл явцыг тайлбарлаж чаддаг байх

к. Гараар жолоодолгүй нислэг үйлдэх, нэг гараар жолоодох, биеийн жинг шилжүүлэн эргэлт үйлдэх, хойд riser-аар удирдан эргэлт хийх техник

л. Далавчны үзүүрийг тэгш хэмт болон тэгш хэмт бус хааж, доошлох хурдыг нэмэх (чих тавих)

м. Уулын хяр болон салхины хүчтэй урсгал өдөөгч бусад зүйлсийг зөв үнэлж, зохистой зай барих

н. Урьдчилан товлосон газардах зурвас буюу тойрогт 5 удаа дараалан аюулгүй, зөөлөн, салхины эсрэг, хөл дээрээ газардах. Газардах талбай гараанаас холгүй байснаар цэгээс давж нисэхгүйн тулд тохирсон эргэлтүүд үйлдэн зөв суулт хийх боломжтой байна.

о. Хүчтэй салхинд хэрхэн зөв газардах, хэрхэн хойшоо чирэгдэхгүй байхыг тайлбарлаж чаддаг байх

ө. Далавчаа хэрхэн зөв арчлах талаар мэдлэгтэй байх

п. Нислэгийн замаа хэрхэн уртасгах, богиносгох боломжтойг тайлбарлах

р. Баруун гарын дүрмийг тайлбарлах

с. Speed bar/хурдасгуурын системийг зөв ашиглаж харуулах

т. Агаарын урсгалын сэгсрэлт, далавчны үйл ажиллагааны доголдлыг дүрсэлсэн симуляцийн орчинд суудалдаа бэхлэгдсэн байрлалаас нөөц шүхрээ задлах

у. Дараахь тохиолдолд юу хийх ёстойг тайлбарлаж чаддаг байх. Үүнд:

- Далавч нэг талаасаа 25% нурсан тохиолдолд чиглэлээ хянахын зэрэгцээ нурултыг хэрхэн засах

- Өргөлт, өндөр алдалт, эргэлтийн үед далавч санаандгүй агааргүй болж эргэлдэх ямар ч нөхцөл үүсгэлгүй хамгийн бага өндөр алдалттай нисэх

- Өндөр алдалтын болон давших хурдыг ихэсгэх

ү. Шүхрээр зөв газардах (PLF-Parachute landing fall) техникийг харуулах

ф. Шинэ нисгэгчийн бичгийн шалгалтанд тэнцсэн байх

В. Шинэ нисгэгчид тавих хязгаарлалтууд:

1. Зөвхөн дээр дурдсан бүх чадварыг бүрэн эзэмшсэний дараа, мөн үүсч болзошгүй асуудал, аюултай нөхцөл байдлыг бүрэн ойлгож ухамсарласны дараа энэ хязгаарлалтуудыг давах ёстой.

2. Үндсэн салхины дээд хурд 4.5 м/с

3. Огцом салхины (wind gust) дээд хурд 6.7 м/с

4. Огцом салхины давтамж дээд тал нь 5 секундэд 2.2 м/с

5. Өргөлтийн хурд секундэд 1 м-ээс дээш байх нөхцөлд термалдах нислэг хийхгүй.

6. Хөл дээрээс гараа үйлдэхдээ зөвхөн 4:1 (14°) –ээс илүү налуутай хяраас, салхи хяр өөд 25°-ын өнцөг дотор үлээж байхад гарна.

7. 1.3 м/с-ээс дээш хурдтай салхинд татлагатай гараа үйлдэхдээ салхи зөвхөн чирэлтийн шугам дагуу 25°-ын өнцөг дотор байхад үйлдэнэ.

8. Газардах талбай харагдахуйц байрлалаас гараа үйлдэнэ.

9. Аль ч талын жолоог 2/3-оос хэтрүүлэн татахаас зайлсхийх

10. Эргэлтийг 30°-аас хэтрүүлэхгүй, эргэлтийн хурдыг шулуун нислэгийн хурдаас 1.5 дахин бага байхаар хязгаарлах

11. Зөвхөн анхан болон дунд шатны нисгэгчдэд тохирно гэж үйлдвэрлэгчээс зөвлөсөн далавчаар ниснэ.

(РЗ) Дунд шатны нисгэгч

А. Ерөнхий шаардлага – Дунд шатны нисгэгч нь зөөлөн болон аядуу нөхцөлд, ихэнх байршлуудад халих нислэг хийж чадах мэдлэг, ур чадварыг эзэмшсэн байхаас гадна өөрийнх нь мэдлэг, ур чадвар, түршлагын түвшинд тухайн байршил болоод нөхцөл байдал тохирох эсэхийг үнэлэх чадвартай байна. Мөн энэхүү МХПН-ийн ТТҮС болон зөвлөмж болгож буй хязгаарлалтууд, хярд халих, термалд нисэх энгийн ойлголтууд, баруун гарын дүрэм, зохицуулалттай агаарын орон зайд нислэг үйлдэхгүй байх талаар ойлголт авсан байна.

Б. Дунд шатны нисгэгч дараах даалгавруудыг биелүүлэн, биеэр үзүүлэх чадвартай байна. Үүнд:

1. Бүртгэл (log) хөтлөх. Ингэхдээ:

- а. Хамгийн багадаа 30 өдөр нислэг үйлдсэн байх
- б. Хамгийн багадаа 90 удаа нислэг үйлдсэн байх
- в. Хамгийн багадаа 10 цагийн соло нислэг үйлдсэн байх

2. Биеэр үзүүлэх ёстой мэдлэг, ур чадварууд

- а. Баруун гарын дүрэм, ИНЕГ-ын холбогдох дүрмүүд, агаар дахь хурдаа хянах, далавч агааргүй болох, эргэлдэх, агаарын сэгсрэлтээс үүссэн нуруул ба түүнийг засах талаар мэдлэгтэй байх
- б. Салхины сүүдэр (хуйлралт), gradients, өргөлт, sink, тогтмол үрсгал, сэгсрэлт ба хуй салхи болон төлөвлөсөн нислэгийн зам, эргэлтүүдэд тэдгээрийн үзүүлэх нөлөөг тайлбарлаж чаддаг байх
- в. Ажиглаж буй нислэг бүрийнхээ төлөвлөгөөг дүрслэн хэлж чаддаг байх
- г. Нислэг бүрийн өмнө суудал, далавч, нөөц шүхрийн нарийвчилсан үзлэг хийдэг байх
- д. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах арга барилыг нислэг бүрт үзүүлэх
- г. Далавч асаах, гараа үйлдэх бүрт хяналтыг гартаа авч, өөртөө итгэлтэй, гүйлтээс нислэг рүү аажмаар шилжих
- д. Газардалт бүр аюулгүй, зөөлөн, хөл дээр, хяналттай байх
- е. Агаар дахь хурд ба газрын хурд хоёрын ялгааг мэддэг байх
- ё. Урьдчилан тодорхойлсон замын дагуу 180° эргэлтүүдийг хийхдээ хяналттай, зөөлөн бөгөөд янз бүрийн хурд, эргэлтийн өнцөгтэй үед зохицуулан хийх
- ж. Янз бүрийн хурд, эргэлтийн өнцөгтэй үед хоёр тал руугаа 360° эргэлт хийж чаддаг байх
- и. Тэгш хэмтэй болон тэгш бус хэмтэй чих тавих (нэг талдаа 25% буюу нийт 50%), эсвэл хурдан доошлохын тулд далавчны талбайг багасгах өөр аргыг үзүүлэх
- й. Давших хурдыг ихэсгэх нэг аргыг харуулах

к. Зөв цагт, зохистой хэмжээнд жолоогоор удирдах замаар огцом өргөлтийг хянах чадварыг харуулах

л. Далавч нэг талаасаа 50% нурах тохиолдолд чиглэлээ хадгалсан хэвээр далавчаа хэрхэн сэргээх дарааллыг дүрслэн хэлж чаддаг байх

м. Яагаад газардахаас бусад тохиолдолд буюу нислэгийн үед далавчийг их хэмжээгээр хааж болохгүйг, мөн далавч (нэг ба хоёр тал) агааргүй болох хэмжээнд очсон үед ямар шинж тэмдэг ажиглагдахыг дэлгэрэнгүй тайлбарлаж чаддаг байх

н. Салхины хурд 3.5-6.7 м/с байхад хажуугаас болон өмнөөс салхитай үед агаар дахь хурдаа хамгийн бага уналттай байхаар тохируулж, далавч агааргүй болох ямар ч эрсдэлгүйгээр нислэг үйлдэж чадах

о. Эргэлт, суулт хийх шаардлагатай нислэгийн дараа газардах талбайн 10%-ийн дотор 5 удаа газардах нислэг үзүүлэх

ө. Газардахаар суулт хийх үед gradient-аар доошлохдоо агаар дахь хурдаа зөв тохируулах

п. Өөдөөс салхины хүч нилээд ихтэй үед түүлсан замын хугацаанд агаар дахь зохистой хурд үзүүлэх

р. Татлагатай гарааны зарчмыг бүрэн ойлгосон байх

с. Дунд шатны нисгэгчийн бичгийн шалгалтанд тэнцсэн байх

В. Дунд шатны нисгэгчид тавигдах хязгаарлалтууд

1. Үндсэн салхины дээд хурд 6 м/с

2. Огцом салхины дээд хурд 8 м/с

3. Огцом салхины давтамж дээд тал нь 5 секундэд 2.2 м/с

4. Газарт ойртсон үед огцом эргэлт хийхгүй.

5. Аль ч талын жолоог 3/4-аас хэтрүүлэн татахаас зайлсхийх

6. Эргэлтийн өнцгийг үйлдвэрлэгчийн зөвлөснөөс хэтрүүлэхгүй хэмжээнд барих, эргэлт хийх үеийн хурдыг шулуун нислэгийнхээс 2 дахин багасгах, хэт огцом болон хурдаа авч буй спираль эргэлтээс зөөлөн гарах

7. Салхины хурд 6.7 м/с-ээс дээш байх үед уул, толгой, хяраас гадагшаа чиглэлд 300° ямар ч саадгүй тохиолдолд, 4.4 м/с-ээс дээш үед 200° саадгүй байхад л салхины уруу эргэлт хийж болно.

8. 2.5 м/с-ээс илүү өргөлттэй термалд болон босоо үүл их хэмжээгээр үүссэн тохиолдолд нисэхгүй.

(P4) Ахисан шатны нисгэгч

А. Ерөнхий шаардлага – Ахисан шатны нисгэгч нь халих нислэгийн нилээд хүнд нөхцөлд, техник ур чадвар шаардахуйц байршлуудад нислэг хийж чадах мэдлэг, ур чадварыг эзэмшсэн байхаас гадна өөрийнх нь мэдлэг, ур чадвар, туршлагын түвшинд тухайн байршил болоод нөхцөл байдал тохирох эсэхийг үнэлэх чадвартай байна. Мөн энэхүү МХПН-ийн ТТҮС болон зөвлөмж болгож буй хязгаарлалтууд, чөлөөт нислэгт хамааралтай бүх дүрэм журмын талаар ойлголт авсан байна.

Мөн энэ түвшинд байвал зохих аливааг үнэлж цэгнэх чадвар, төлөвшил олсон байна.

Б. Ахисан шатны нисгэгч дараах даалгавруудыг биелүүлэн, биеэр үзүүлэх чадвартай байна. Үүнд:

1. Бүртгэл (log) хөтлөх. Ингэхдээ:

а. 250 удаагийн нислэг

б. Дунд шатанд тохирсон нөхцөлд, 5 өөр байршилд, тус бүр 5 нислэг үйлдсэн байх

в. Хамгийн багадаа 80 өдөр нислэг үйлдсэн байх

г. Термалд дор хаяж 3 удаа 1 цагаас багагүй хугацаатай нислэг үйлдсэн байх. Үүнд хярын салхинд халих нислэгийг тооцохгүй. Эдгээр нислэг нь дунд шатны нөхцөлд, дор хаяж 2 өөр газраас гараа хийсэн нислэг байна.

д. Дор хаяж нэг удаа, 1 цагаас багагүй хугацаатай хярд халих нислэг үйлдсэн байх. Үүнд термалд өргөгдсөн нислэг тооцогдохгүй.

е. Нийт нислэгийн цаг хамгийн багадаа 50 цаг, үүнээс тандем нислэг 25-аас ихгүй, термалд ниссэн нислэг 25 байх ётой бөгөөд 10 нь тандем байж болно.

ё. Дор хаяж 3 өөр ангиллын (EN-A, B, C) далавчаар нислэг үйлдсэн байх.

2. Биеэр үзүүлэх ёстой мэдлэг, үр чадварууд

а. Нислэг бүрийн өмнө суудал, далавч, нөөц шүхрийн нарийвчилсан үзлэг хийдэг байх

б. Нислэгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийх

в. Нислэгийн төлөвлөгөө гаргах

г. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах арга барилыг нислэг бүрт үзүүлэх

д. Далавч асаах, гараа үйлдэх бүрт зоримог, өөртөө итгэлтэй үйлдэл үзүүлж, гүйлтээс нислэг рүү аажмаар шилжих. Далавч асаах, гараа хийхдээ үйлдэл удаан, тогтворгүй байвал хангалттай гэж үзэхгүй

е. Газардалт бүр аюулгүй, зөөлөн, хөл дээр, хяналттай байх

ё. 360⁰-ын эргэлтүүд үйлдэхдээ “8-ын тоо” үр чадвар харуулах, ингэхдээ агаар дахь хурд, эргэлтийн өнцөг болон хурдаа зөв тохируулж, дараалан 2 удаа “8-ын тоо”-г цэвэрхэн үйлдэх

ж. Дараалан 3 удаа газардах зурвасын 10% дотор газардах, ингэхдээ суултын үед эргэлт хийх нөхцөлтэй байна. Буух үеийн нөхцөл тааламжтай байх үед нислэг бүрт газардах цэгийг бага зэрэг өөрчилж байрлуулж болно. Дор хаяж нэг минутын, газраас дээшхи өндөр (AGL) 200’ байхаар нислэгүүд байна.

з. Чиглэлээ хянасан хэвээр далавчийг нилээд их хэмжээнд (50%) тэгш хэмтэй бус нурааж, сэргээх

и. Татлагатай гарааны тухай бүрэн ойлголттой, ярилцах хэмжээнд байх

й. Ахисан шатны нисгэгчийн бичгийн шалгалтанд тэнцсэн байх

к. Гарааны болон нислэгийн үр чадвар нилээд шаардахуйц байршилд, өөртөө болон бусдад аюул учруулахгүйгээр нисч чадна гэсэн итгэл үнэмшлийг сургагч багшдаа, мөн шалгалтын комисст төрүүлэх ёстой.

л. МХПН-ийг үүргээс чөлөөлсөн тухай баримт бичгийн заалтуудыг хүлээн зөвшөөрч, гарын үсэг зурсан байх, эх хувийг МХПН-д хадгалуулах

м. Ахисан шатны нисгэгчид зөвлөмж болгох Үйл ажиллагааны хязгаарлалтууд:

- Зөөлөн салхитай нөхцөлд өөр далавчнаас 30'-ын дотор нисэхгүй, агаарын урсгалын бага зэрэг сэгсрэлттэй орчинд өөр далавчнаас 100'-ын дотор нисэхгүй байх.

(P5) Мастер нисгэгч

А. Ерөнхий шаардлага – Параглайдингийн спортоор хичээллэж, үр чадвараа цааш нь ахиулах хүсэлтэй нисгэгчдийн хувьд ахисан шатны дараагийн буюу мэргэжлийн түвшний үр чадварыг эзэмшин, Мастер нисгэгч болох боломжтой. Харин Мастер нисгэгчийн түвшинд тохирох нислэгийн байршлыг тусгайлан заахгүй. Мастер нисгэгч нь энэ түвшинд байвал зохих аливааг үнэлж цэгнэх чадвар, өндөр хэмжээний төлөвшил олсон байна.

Б. Мастер нисгэгч дараах даалгавруудыг биелүүлэн, биеэр үзүүлэх чадвартай байна. Үүнд:

1. Бүртгэл (log) хөтлөх. Ингэхдээ:

а. Бүх тусгай үр чадваруудыг эзэмшсэн байх

б. Доорх хүснэгтийн 6-аас доошгүй категориор 1450-аас доошгүй оноо авсан байх. Нислэгийн цаг дор хаяж 400 цаг байхаас 200-аас багагүй нь термалд ниссэн байх, мөн дор хаяж 500 нислэг бүртгэгдсэн байх.

в. МХПН-ийн Ахисан шатны сургалт явуулдаг сургагч багш, ажиглагч, шалгагч нараас дор хаяж 3 тодорхойлолт авсан байх, тэдгээр нь нислэгийн үр чадварыг гэрчлэхээс гадна ялангуяа нисгэгчийн аливааг үнэлж цэгнэх чадвар, төлөвшлийн талаар тусгасан байх.

г. Ямар ч аюул осолгүй дараалсан 100 болон түүнээс дээш нислэг үйлдсэн байх

Үнэлгээний категори	Оноо	Зөвшөөрөгдөх дээд оноо
Нислэгийн цаг (минимум 400)	400-аас давсан цаг бүрт 1 оноо	350
Нислэгийн тоо (минимум 500)	500-аас давсан нислэг бүрт 1 оноо	250
Өндөр авалт (1 нислэгт 1 тооцогдох)	2000' – 10 оноо 3000' – 15 оноо 4000' – 20 оноо 5000' – 25 оноо 6000' – 30 оноо	350
Кросскантри нислэг (дор хаяж 16 км)	1 нислэгт 1 оноо	350
Нислэгийн байршлын тоо	1 байршилд 10 оноо	300
Далавчны тоо	1 далавч 5 оноо	150
Тэмцээнд оролцсон байдал	1-р байр 50 оноо 2-р байр 40 оноо 3-р байр 30 оноо 4-р байр 20 оноо 5-р байр 10 оноо	100

Тандем нислэг	1 нислэгт 10 оноо	100
Татлагатай гараа	1 нислэгт 5 оноо	100

Тусгай ур чадварууд

А. P2-P5 түвшинд:

1. Хөл дээрээс гараа үйлдэх (FL)
2. Хярын салхинд халин нисэх (RS)
3. Салхи багатай үед эгц хяраас, эсвэл тусгай зассан тавцангаас гараа хийх чадвар (CL)
4. Тэгш хяраас гараа хийх (FSL)
5. Хязгаарлагдмал талбайд газардах (RLF)
6. Агаарын урсгалын сэгсрэлттэй орчинд нисэх (TUR)
7. Хэт өндрөөс гараа хийх (HA)
8. Татлагатай гараа хийх (ST)
9. Пара-цана (PS)

Б. P3-P5 түвшинд:

1. Кросскантри (XC)

В. Мини-винг (M1 ба M2)

P1- Эхлэн суралцагчийн үнэлгээний хуудас

Овог, нэр: _____ Клуб: _____ Багш: _____

А. Онолын мэдлэг (Минимум 8 цагийн онолын хичээлд суусан байна)

Сэдэв	Цаг	Эзэмшсэн эсэх	Багшийн гарын үсэг
Аэродинамикийн суурь мэдлэг			
Нислэгийн цаг агаарын суурь мэдлэг			
Нислэгийн төхөөрөмж, хэрэгсэл			
Нислэгийн техникууд, нэр томъёо			
Эхлэн суралцагчид тавигдах хязгаарлалтууд			
Аюулгүй ажиллагааны үндсэн мэдлэг			

Онолын шалгалт авсан: он, сар, өдөр _____ Оноо: _____

Шалгагч багш (нар): _____

Б. Биеэр үзүүлэх ур чадвар:

Даалгавар	+	-	Багшийн гарын үсэг
1. Далавч, суудлаа дэлгэх, холбох, нислэгийн өмнөх үзлэг хийх			
2. Гараа хийхийн өмнө далавчаа удирдах, хяналтанд байлгах			
3. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах			
4. Бие даан гараа үйлдэх. Ингэхдээ:			
а. Далавчаа зөөлөн, итгэлтэй босгох, гүйх			
б. Гараа үйлдэх үедээ далавчаа хянах			
в. Гүйлтээс нислэг рүү зөөлөн шилжих			
5. Агаар дахь хурдаа мэдэрч, хянах. Ингэхдээ дараах чадваруудыг харуулахуйц 6 нислэг үйлдсэн байна. Үүнд:			
а. Агаар дахь тогтмол хурд			

б. Урьдчилан сонгосон газардах талбайг чиглэсэн жигд, шулуун нислэг			
в. Далавч хянах, удирдах мэдлэгээ харуулахын сацуу агаар дахь хурд ба чиглэлээ итгэлтэйгээр, бага зэрэг өөрчлөх			
г. Удирдлагын хяналтаа алдахгүйгээр агаар дахь хурдаа зөөлөн ихэсгэж, багасгах			
д. Хөл дээрээ, салхины эсрэг аюулгүй, зөөлөн газардах			
6. Тухайн нислэгийн байршилд дараахь зүйлс нислэгт нь хэрхэн нөлөөлж болохыг таньж, ойлгох чадвар			
а. салхины чиглэл			
б. салхины хурд			
в. газар нутгийн хэлбэр			
г. бартаа саад			
7. Нислэг бүртээ газардсаны дараах үйлдлүүдийг зөв дарааллаар хийж сурсан байх			

Суралцагч _____ Р1 түвшний мэдлэг, ур чадваруудыг эзэмшсэн болно.

Сургагч багшийн нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Р2- Шинэ нисгэгчийн үнэлгээний хуудас

Овог, нэр: _____ МХПН үнэмлэх # _____

Клуб: _____ Багш: _____

А. Онолын мэдлэг (Минимум 8 цагийн онолын хичээлд суусан байна)

Сэдэв	Цаг	Эзэмшсэн эсэх	Багшийн гарын үсэг
Аэродинамик			
Нислэгийн цаг агаар			
Нислэгийн орчин, байршлын онцлог			
Аюултай шинж тэмдгүүд			
Аюулгүй ажиллагааны журам			
Ослын үеийн ажиллагаа			
Агаарын зайн дүрэм, журмууд			

Онолын шалгалт авсан: он, сар, өдөр _____ Оноо: _____

Шалгагч багш (нар): _____

Б. Нислэгийн бүртгэл (log): Минимум 35 нислэг, 7 өдөр бүртгэж, багшийн гарын үсгээр баталгаажсан байна.

В. Биеэр үзүүлэх үр чадвар:

Даалгавар	+	-	Багшийн гарын үсэг
1. Далавч, суудал, нөөц шүхрийг дэлгэх, нислэгийн өмнөх үзлэг хийх			
2. Урагш (forward) гараа үйлдэхээр далавчаа босгох, ингэхдээ далавчаа харж шалгах техник			
3. Эргэх (reverse) гараа үйлдэхээр далавчаа босгох, зөв унтраах техник			
4. Жигд салхинд 2 минутын турш далавчаа дээрээ тогтоож, удирдах техник			
5. Далавч босгохоос өмнө суудал зөв бэхлэгдсэн эсэх, строп болон жолоо орооцолдсон эсэхийг шалгаж, засах арга барилыг нислэг бүрт үзүүлэх			
6. Агаар дахь хурдаа бага зэрэг өөрчлөх, чиглэлээ өөрчлөхгүйгээр хамгийн бага хэмжээгээр доошлох техник			
7. Хамгийн бага хэмжээнд доошлохдоо далавчаа аюулгүй бөгөөд маш бага хэмжээгээр хаах, дараа нь чиглэлээ өөрчлөхгүйгээр агаар дахь хэвийн хурд руу зөөлөн шилжих техникийг харуулах. Ингэхдээ далавчийг агааргүй болох			

хэмжээнд хүртэл ХЭЗЭЭ Ч ХААХГҮЙ.			
8.Төлөвлөсөн замын дагуу, чиглэлээ 90° -аар өөрчлөх “S” эргэлтүүд хийн нислэг үйлдэх			
9.Далавчны давших хурд, давшилтын өнцөг өөр өөр байх үед хоёр тал руугаа 180° эргэлт хийх техник			
10.Гараар жолоодолгүй нислэг үйлдэх, нэг гараар жолоодох, биеийн жинг шилжүүлэн эргэлт үйлдэх, хойд riser-аар удирдан эргэлт хийх техник			
11.Чих тавьж хурдан доошлох техник			
12.Уулын хяр болон салхины хүчтэй урсгал өдөөгч бусад зүйлсийг зөв үнэлж, зохистой зай барих, холдох техник			
13.Урьдчилан товлосон газардах зурвас буюу тойрогт 5 удаа дараалан аюулгүй, зөөлөн, салхины эсрэг, хөл дээрээ газардах			
14.Хүчтэй салхинд хэрхэн зөв газардах, яавал хойшоо чирэгдэхгүй байхыг тайлбарлаж чаддаг байх			
15.Нислэгийн замаа хэрхэн уртасгах, богиносгох боломжтойг тайлбарлах			
16.Баруун гарын дүрмийг тайлбарлах			
17.Speed bar/хурдасгуурын системийг зөв ашиглаж харуулах			
18.Симуляцийн орчинд суудалдаа бэхлэгдсэн байрлалаас нөөц шүүхрээ задлах			

Нисгэгч _____ Р2 түвшний мэдлэг, үр чадваруудыг эзэмшсэн болно.

Сургагч багшийн нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

P3- Дунд шатны нисгэгчийн үнэлгээний хуудас

Овог, нэр: _____ МХПН үнэмлэх # _____

Клуб: _____ Багш: _____

А. Онолын мэдлэг (Минимум 8 цагийн онолын хичээлд суусан байна)

Сэдэв	Цаг	Эзэмшсэн эсэх	Багшийн гарын үсэг
Баруун гарын дүрэм, ИНЕГ-ын холбогдох дүрмүүд			
Агаар дахь хурдаа хянах, далавч агааргүй болох, эргэлдэх, агаарын сэгсрэлтээс үүссэн нуралт ба түүнийг засах			
Салхины сүүдэр (хуйлралт), gradients, өргөлт, sink, тогтмол урсгал, сэгсрэлт ба хуй салхи болон төлөвлөсөн нислэгийн зам, эргэлтүүдэд тэдгээрийн үзүүлэх нөлөө			
Татлагатай гарааны зарчим			
Агаар дахь хурд ба газрын хурд хоёрын ялгаа			

Онолын шалгалт авсан: он, сар, өдөр _____ Оноо: _____

Шалгагч багш (нар): _____

Б. Нислэгийн бүртгэл (log): Минимум 90 нислэг, 30 өдөр бүртгэж, багшийн гарын үсгээр баталгаажсан байна.**В. Биеэр үзүүлэх үр чадвар:**

Даалгавар	+	-	Багшийн гарын үсэг
Урьдчилан тодорхойлсон замын дагуу 180° эргэлтүүдийг хийхдээ хяналттай, зөөлөн бөгөөд янз бүрийн хурд, эргэлтийн өнцөгтэй үед зохицуулан хийх			
Янз бүрийн хурд, эргэлтийн өнцөгтэй үед хоёр тал руугаа 360° эргэлт хийж чаддаг байх			
Тэгш хэмтэй болон тэгш бүс хэмтэй чих тавих (нэг талдаа 25% буюу нийт 50%), эсвэл хурдан доошлохын тулд далавчны талбайг багасгах өөр аргыг үзүүлэх			
Давших хурдыг ихэсгэх нэг аргыг харуулах			
Зөв цагт зохистой хэмжээнд жолоогоор удирдах замаар огцом			

өргөлтийг хянах чадварыг харуулах			
Далавч нэг талаасаа 50% нурах тохиолдолд чиглэлээ хадгалсан хэвээр далавчаа хэрхэн сэргээх дарааллыг дүрслэн хэлж чаддаг байх			
Яагаад газардахаас бусад тохиолдолд буюу нислэгийн үед далавчийг их хэмжээгээр хаалттай нисч болохгүйг, мөн далавч (нэг ба хоёр тал) агааргүй болох хэмжээнд очсон үед ямар шинж тэмдэг ажиглагдахыг дэлгэрэнгүй тайлбарлаж чаддаг байх			
Салхины хурд 3.5-6.7 м/с, хажуугаас болон өмнөөс салхитай үед агаар дахь хурдаа хамгийн бага хэмжээнд доошлох хэмжээнд тохируулж, далавч агааргүй болох ямар ч эрсдэлгүйгээр нислэг үйлдэж чадах			
Эргэлт, суулт хийх шаардлагатай нислэгийн дараа газардах талбайн 10%-ийн дотор 5 удаа газардах нислэг үзүүлэх			
Газардахаар суулт хийх үед gradient-аар доошлохдоо агаар дахь хурдаа зөв тохируулах			
Өөдөөс салхины хүч нилээд ихтэй үед туулсан замын хугацаанд агаар дахь зохистой хурд үзүүлэх			

Нисгэгч _____ РЗ түвшний мэдлэг, үр чадваруудыг эзэмшсэн болно.

Шалгалтын комисс:

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

P4- Ахисан шатны нисгэгчийн үнэлгээний хуудас

Овог, нэр: _____ МХПН үнэмлэх # _____

Клуб: _____ Багш: _____

А. Онолын мэдлэг (Минимум 8 цагийн онолын хичээлд суусан байна)

Сэдэв	Цаг	Эзэмшсэн эсэх	Багшийн гарын үсэг
Нислэгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийх			
Нислэгийн төлөвлөгөө гаргах			
Татлагатай гарааны тухай бүрэн ойлголттой, ярилцах хэмжээнд байх			

Онолын шалгалт авсан: он, сар, өдөр _____ Оноо: _____

Шалгагч багш (нар): _____

Б. Нислэгийн цаг: Минимум 250 нислэг, 80 өдөр бүртгэж, багшийн гарын үсгээр баталгаажсан байна. Минимум 5 өөр байршилд, нийт нислэгийн цаг хамгийн багадаа 75 цаг, үүнээс тандем нислэг 25-аас ихгүй, термалд ниссэн нислэг 25 цагаас багагүй. Үүнийг нислэгийн бүртгэл (log) болон нислэгийн зам бичих (GPS tracking) төхөөрөмжүүд, бүртгэлийн апликашнүүд дэх бичлэгээр баталгаажуулна.

В. Биеэр үзүүлэх ур чадвар:

Даалгавар	+	-	Багшийн гарын үсэг
Далавч асаах, гараа үйлдэх бүрт зоримог, өөртөө итгэлтэй үйлдэл үзүүлж, гүйлтээс нислэг рүү аажмаар шилжих			
Газардалт бүр аюулгүй, зөөлөн, хөл дээр, хяналттай байх			
360 ⁰ -ын эргэлтүүд үйлдэхдээ “8-ын тоо” ур чадвар харуулах, ингэхдээ агаар дахь хурд, эргэлтийн өнцөг болон хурдаа зөв тохирүүлж, дараалан 2 удаа “8-ын тоо”-г цэвэрхэн хийж үйлдэх			
Дараалан 3 удаа газардах зурвасын 10% дотор газардах, ингэхдээ суултын үед эргэлт хийхээр нөхцөлтэй байна.			
Чиглэлээ хянасан хэвээр далавчийг нилээд их хэмжээнд (50%) тэгш хэмтэй бус нурааж, сэргээх			

Нисгэгч _____ Р4 түвшний мэдлэг, ур чадваруудыг эзэмшсэн бөгөөд
гарааны болон нислэгийн ур чадвар нилээд шаардахуйц байршилд, өөртөө болон бусдад аюул
учруулахгүйгээр нисч чадна гэсэн итгэл үнэмшлийг шалгалтын комисст төрүүлсэн болно.

Шалгалтын комисс:

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

P5- Мастер нисгэгчийн үнэлгээний хуудас

Овог, нэр: _____ МХПН үнэмлэх # _____

Клуб: _____ Багш: _____

Үнэлгээний категори	Оноо	Зөвшөөрөгдөх дээд оноо	Авсан оноо
Нислэгийн цаг (минимум 400)	400-аас давсан цаг бүрт 1 оноо	350	
Нислэгийн тоо (минимум 500)	500-аас давсан нислэг бүрт 1 оноо	250	
Өндөр авалт (1 нислэгт 1 тооцогдох)	2000' – 10 оноо 3000' – 15 оноо 4000' – 20 оноо 5000' – 25 оноо 6000' – 30 оноо	350	
Кросскантри нислэг (дор хаяж 16 км)	1 нислэгт 1 оноо	350	
Нислэгийн байршлын тоо	1 байршилд 10 оноо	300	
Далавчны тоо	1 далавч 5 оноо	150	
Тэмцээнд оролцсон байдал	1-р байр 50 оноо 2-р байр 40 оноо 3-р байр 30 оноо 4-р байр 20 оноо 5-р байр 10 оноо	100	
Тандем нислэг	1 нислэгт 10 оноо	100	
Татлагатай гараа	1 нислэгт 5 оноо	100	

А. Дээрх хүснэгтийн 6-аас доошгүй категориор 1450-аас доошгүй оноо авсан, нислэгийн цаг нь минимум 400 цаг байхаас 200-аас багагүй нь термалд ниссэн байх, мөн дор хаяж 500 нислэг бүртгэгдсэн байх.

Б. МХПН-ийн Ахисан шатны сургалт явуулдаг сургагч багш, ажиглагч, шалгагч нараас дор хаяж 3 тодорхойлолт авсан байх, тэдгээр нь нислэгийн үр чадварыг гэрчлэхээс гадна ялангуяа нисгэгчийн аливааг үнэлж цэгнэх чадвар, төлөвшлийн талаар тусгасан байх.

В. Ямар ч аюул осолгүй дараалсан 100 болон түүнээс дээш нислэг үйлдсэн байх

МХПН-ийн УЗ-өөс томилсон Магадлах комисс:

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Нэр: _____ Гарын үсэг _____ Он, сар, өдөр _____

Хавсралт 3

**МОНГОЛЫН ХАНГЛАЙДИНГ, ПАРАГЛАЙДИНГИЙН НИЙГЭМЛЭГ
ПАРАГЛАЙДЕРЫН НИСГЭГЧИЙН ҮНЭМЛЭХ ШИНЭЭР БОЛОН ШИНЭЧЛЭН АВАХ
ӨРГӨДӨЛ**

Шинээр авах эсэх: Тийм Үгүй Түвшин: P1___ P2___ P3___ P4___ P5___

Үгүй бол, өмнөх үнэмлэхний дугаар _____ Хүчинтэй хугацаа: _____

Түвшин тогтоолгоогүй нисгэгчид МХПН-ийн лицензтэй сургагч багшийн зааварчилгаа, хяналтын дор хичээллэж байгааг баталгаажуулж сургагч багш гарын үсэг зурна. Түвшин тогтоолгосон бол тухайн түвшний онолын болон ур чадварын шалгалтын хуудсаа хавсаргана.

Багшийн нэр: _____ Клуб: _____

МХПН лицензийн дугаар: _____ Он, сар, өдөр: _____

Гарын үсэг: _____

Өргөдөл гаргагчийн:

Овог нэр: _____ Хүйс: Эр Эм

Хаяг: _____

Клуб: _____ Хичээллэж эхэлсэн он, сар: _____

Утасны дугаар: гар: _____ гэр: _____ ажил: _____

Регистрийн дугаар: _____ Цусны бүлэг: _____

Имэйл: _____

Яаралтай үед холбоо барих хүний нэр: _____

Хаяг: _____

Утас: _____

Таны юу болох: _____

Гарын үсэг: _____ Он, сар, өдөр: _____

МОНГОЛЫН ХАНГЛАЙДИНГ, ПАРАГЛАЙДИНГИЙН НИЙГЭМЛЭГИЙГ

ХАРИУЦЛАГААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ МЭДЭГДЭЛ

Параглайдер буюу хэт хөнгөн нисэх төхөөрөмжөөр үйлдэх бүх төрлийн үйл ажиллагаа (сургалт, тандем нислэг, чөлөөт нислэг, тэмцээн уралдаан, татлагатай гараа, далавч хэрэгслийн худалдаа, худалдан авалт)-нд оролцох шийдвэрийг _____ миний бие дараах зүйлсийг бүрэн ухамсарлаж, ойлгосны үндсэн дээр гаргаж байна. Үүнд:

- ✓ Параглайдингийн аливаа үйл ажиллагаа нь оролцогч этгээдээ аюул эрсдэлд учруулж болзошгүй байдаг. Зарим нь уг спортын мөн чанартай холбоотой байх бөгөөд зарим нь хувь хүний алдаа, анхаарал болгоомжгүй, тоомжиргүй байдлаас үүсдэг.
- ✓ Ийм аюул эрсдэл учирсан тохиолдолд ноцтой гэмтэж бэртэх, хөдөлгөөн-тулгуур эрхтний бэрхшээлтэй болох, тэр бүү хэл амь нас эрсдэх ч нөхцөл үүсдэг. Түүнээс гадна өмч хөрөнгийн эвдрэл гэмтэл, хохирол тохиолдож болно.
- ✓ Зарим аюул эрсдлийг урьдчилан харж, засаж залруулах боломжтой байдаг бол зарим нь үгүй.
- ✓ Би параглайдингийн аливаа үйл ажиллагаанд өөрийн хүслээр, сайн дурын үндсэн дээр, байж болох эрсдлийг тооцон оролцож байгаа бөгөөд өөрийн аюулгүй байдлын төлөө зөвхөн би өөрөө хариуцлага хүлээнэ.
- ✓ Параглайдингийн аливаа үйл ажиллагаанд оролцоход надад саад учруулж, аюулгүй ажиллагаанд нөлөөлж болохуйц эрүүл мэндийн асуудлууд, түүний дотор зүрх судас, цусны даралт, астма, хэт сандрах/түгших эмгэг, үений мултрал, үе мөчний өвчин, шөрмөсний урагдал, хүнд хэлбэрийн харшил зэрэг өвчин байхгүй. Хэрэв надад түр зуурын эрүүл мэндийн асуудал тулгарч, би эмчийн хяналтанд эм бэлдмэл хэрэглэж байгаа бол параглайдингийн үйл ажиллагаанд оролцож болох эсэх талаар эмчийн магадлагаа авна.
- ✓ Параглайдингийн аливаа үйл ажиллагаанд бэлдэх, оролцох явцад надад тохиолдож болох аливаа эрсдэл, гэмтэл, осол, өмч хөрөнгийн эвдрэл гэмтэл, хохиролд Монголын Ханглайдинг, Параглайдингийн Нийгэмлэг (МХПН) болон түүний удирдлага, гишүүн клубүүд, тэдний удирдлага, МХПН-ийн тусгай зөвшөөрөлтэй сургагч-багш, тандем нисгэгч нар ямар нэгэн байдлаар хариуцлага хүлээхгүй гэдгийг би ойлгож, хүлээн зөвшөөрч байна.
- ✓ Би энэхүү “Хариуцлагаас чөлөөлөх мэдэгдэл”-ийг анхааралтай уншиж, бүрэн ойлгосон бөгөөд хэн нэгэн хүний дарамт шахалтгүйгээр, сайн дурын үндсэн дээр энд гарын үсэг зурж байна.
- ✓ Энэхүү Мэдэгдэлд гарын үсэг зурахаас өмнө заалт бүрийг тайван уншиж судлах, хөндлөнгийн хууль эрх зүйн зөвлөгөө авах цаг хугацаа надад олгогдсон бөгөөд уг заалтуудыг хүлээн зөвшөөрч буйгаа баталгаажуулж гарын үсэг зурсан болно.

Оролцогчийн гарын үсэг: _____ Он, сар, өдөр: _____

Оролцогчийн овог, нэр (Бүтэн, гаргацтай бичнэ):

Гэрчийн овог, нэр: _____

Гэрчийн гарын үсэг: _____

ҮНДЭСНИЙ НИСГЭГЧИЙН ҮНЭМЛЭХНИЙ ЗАГВАР